

Мотиви

към проекта на Наредба за изменение и допълнение на Наредба № 5 от 2007 г. за реда и условията за придобиване, регистриране, изплащане и търговия с държавни ценни книжа

В контекста на успешното стартиране на националния системен компонент ТАРГЕТ2-БНБ и във връзка с направено предложение от страна на Министерството на финансите (МФ) по повод искане на някои пазарни участници за осигуряване на паричен сетълмент по операциите с ДЦК, деноминирани в евро с плащане в евро на първичния и вторичния пазар, чрез сметките на банките в ТАРГЕТ 2 на принципа „доставка срещу плащане“ (DVP), през 2011 г. Управителният съвет на Българската народна банка (БНБ) прие решение за разработване и внедряване на проект за участие на Депозитара на държавни ценни книжа в БНБ, като спомагателна система в ТАРГЕТ2-БНБ. По такъв начин ще се създаде възможност за паричен сетълмент в реално време по операции на първичен и вторичен пазар с ДЦК, които са деноминирани и платими в евро, по сметки на участниците в платежната система ТАРГЕТ2-БНБ. Обезпечаването на принципа DVP в централнобанкови пари се счита за най-безрисково, съгласно приетите международни стандарти.

Проектът е в резултат на заявеното желание от участниците в оперираната от БНБ система за регистрация и сетълмент на ДЦК (BNBGSSS), съгласно което паричният сетълмент по еурови ДЦК ще се извършва по сметките им в ТАРГЕТ2, при прилагането на принципа DVP. След направена от БНБ правна и технологична оценка от евентуалната промяна в използвания механизъм на паричен сетълмент в евро, беше взето формално решение за включване на BNBGSSS като спомагателна система в ТАРГЕТ2-БНБ.

Обезпечаването на паричен сетълмент за държавни ценни книжа, деноминирани в евро, е заложено и като една от основните цели в Стратегията за управление на държавния дълг 2012 г. – 2014 г.

Предприетите действия ще обезпечат и достигането на пълно съответствие с препоръките към системите за сетълмент на ценни книжа, разработени от Комитета по платежни и сетълмент системи (CPSS) и Техническият комитет на Международната организация на комисиите по ценни книжа (IOSCO), препоръките на Комитета на европейските регулатори на ценни книжа/Европейската система на централни банки (CESR/ESCB), както и стандартите на ЕЦБ за използването на системите за сетълмент на ценни книжа в ЕС в кредитните операции на Европейската система на централни банки (ЕСЦБ).

За въвеждане в реална експлоатация на модеризираната инфраструктура, обезпечаваша евро сетълмент, се изисква и съответната адаптация на нормативната база.

В тази връзка МФ, съвместно с БНБ подготви съответните изменения и допълнения в Наредба № 5 на МФ и БНБ за реда и условията за придобиване, регистриране, изплащане и търговия с държавни ценни книжа, като основните акценти са следните:

С допълнението в § 6 основната цел е поясняване на правната уредба вследствие на констатирани практически проблеми при прилагането на разпоредбата и се премахват предпоставките за двусмислено тълкуване на текста.

В § 10 се постига по-детайлна регламентация на видовете сделки на вторичен пазар, като е регламентирана нов вид сделка от типа заем на ценни книжа, която ще се извършва без движение на средства по парични сметки.. Аргумент в тази посока е отпадането на репо-сделките с ДЦК, без движение на парични средства по сметките на участниците. Икономическата същност и предназначение на сделките за продажба с уговорка за обратно изкупуване на ДЦК е да се извършват само с движение на средства по паричните сметки на принципа доставка срещу плащане (DVP). В този смисъл се предвижда репо-сделките между директни участници в BNBGSSS да се извършват само с движение по паричните сметки, съответно в РИНГС и ТАРГЕТ 2, в зависимост от валутната деноминация на емисиите ДЦК.

С измененията в § 11 ясно се разграничават кои сделки могат да се извършват с движение по сметките за сетълмент на парични средства (DVP) в двете платежни системи на участниците в BNBGSSS и кои без движение (FOP). С цел постигане на по-голяма степен на хармонизация с европейското законодателство и практиката в сферата на пост-трейдинг услугите на ценни книжа е предвидено окончателните покупко-продажби и репо-сделките с ДЦК между директните участници да се извършват само с движение на средствата по паричните сметки, независимо от валутната деноминация на емисиите.

Измененията в § 24 са насочени към конкретизиране и допълване на процедурите за сетълмент при аукциони за обратно изкупуване на ДЦК..

Наред с посочените изменения, с проекта се синхронизират приложимите разпоредби, въведени със Закона за държавния дълг относно определянето на кръга от лица, които могат да бъдат поддепозитари на ДЦК. Предвидени са и разпоредби допълващи регламентацията, уреждаща включването на централни депозитари на ценни книжа, установени в държави-членки като директни участници в ЕСПОТ. Целта на тези допълнения е да внесат яснота относно някои аспекти на трансграничния сетълмент, включително регламентиране на възможността местен поддепозитар на ДЦК да осъществява дейност като оперативен агент (технически оператор) от името и за сметка на чуждестранен централен депозитар, при реализирането на директно му участие в системата на ЕСПОТ. Също така, за целите на обезпечаване на правната сигурност в трансграничен контекст, се предвиждат разпоредби определящи еднозначно приложимото право за ДЦК, емитирани на вътрешния пазар.

Преимуществено, останалите изменения с проекта на НИД могат да бъдат представени като привеждащи текстовете в съответствие с използваната в наредбата терминология, като са предвидени и определения в Допълнителните разпоредби на новите понятия, които се въвеждат, включително се цели преодоляване на констатирани неясноти в правната уредба, както и се предлагат нормативни адаптации на техническите операции, които ще се извършват по сметките на участниците, с цел паричен сетълмент в централнобанкови пари по сделки с ДЦК в двете платежни системи – РИНГС и ТАРГЕТ2.

Прилагането на новата уредба няма да доведе до увеличаването на разходите за участие на пазарните участници в системите, оперирани от БНБ, а ще бъдат споделени между МФ и БНБ.

Реализацията на проекта ще насърчи развитието на вътрешния пазар на държавни дългови инструменти и допълнително ще усъвършенства платежната инфраструктура в страната, както и ще стимулира привличането на чуждестранни инвеститори в местни ДЦК.

Проектът е и задължителна предпоставка за посрещане на повишените европейски изисквания за прозрачност при търговията с финансови инструменти. В допълнение, чрез реализацията на този проект ще се постигне и по-висока степен на хармонизация в сферата на пост-трейдинг инфраструктурата.

С предложени проект на наредба не се въвеждат норми на европейското право.